

شورای سیاستگذاری حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

مدرسه علمیه مجتهدیه امین (ره) شهرستان اصفهان

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

بررسی آموزه‌های اخلاقی و تربیتی سوره تکاثر

استاد راهنما

خانم فاطمه طائبی اصفهانی

استاد داور

جناب آقای انصاری تبار

پژوهشگر

راضیه سادات طباطبائی

زمستان ۱۳۹۶

مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا
وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ
وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا
وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ

تحمیدیه

حمد و سپاس مخصوص هم اوست،

که انسان را اشرف مخلوقاتش آفرید

و سرچشمه‌ی هدایت و کتاب

انسان ساز

قرآن

را برایش نازل

فرمود.

تقدیم :

به پدر و مادرم
به پاس تعبیر عظیم و انسانی‌اشان از کلمه **ایثار**،
به پاس **عاطفه سرشار و گرمای امید بخش وجودشان** که در این سردترین
روزگاران بهترین پشتیبان است،
به پاس **قلب‌های بزرگشان** که فریاد رس است و سرگردانی و ترس در پناهشان
به شجاعت می‌گراید،
به پاس **محبت‌های بی‌دریغشان** که هرگز فردکش نمی‌کند.

تقدیر و تشکر:

سپاس **خدای** را که
سخنوران، در ستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت‌های او را ندانند و حق او را
گذارند نتوانند.

از همسر عزیزم **سید روح الله**،
که قلبی آکنده از عشق و معرفت را با محیطی سرشار از سلامت و امنیت، آرامش و
آسایش را برای من فراهم آورده است و همواره مرا در راه رسیدن به اهداف عالی یاری
می‌رساند.

از برادر مهربانم

و از فرزندانم

زینب سادات و **سید علیرضا**

و سرکار خانم طائبی

که مرا با راهنمایی‌ها و کمک‌های خود در نوشتن این تحقیق یاری رساندند.

۲۶. شاذلی، سید بن قطب بن ابراهیم، *فی ظلال القرآن*، ج ۷، ۷، قاهره: دارالشروق، ۱۴۱۲ق.
۲۷. شهید ثانی، زین الدین بن علی، *منیه المرید*، قم: مکتب الاعلام الاسلامی، ۱۴۰۹ق.
۲۸. شیخ طوسی، محمد بن حسن، *التبیان فی تفسیر القرآن*، ج ۹، بیروت: دار احیاء التراث العربی، بی تا.
۲۹. شیخ مفید، محمد بن محمد، *الاختصاص*، قم: المؤتمر العالمی لا لفته الشیخ المفید، ۱۴۱۳ق.
۳۰. شعیری، محمد بن محمد، *جامع الاخبار الشعیری*، نجف: مطبعه حیدریه، بی تا.
۳۱. صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، *تفسیر القرآن الکریم*، ج ۶، قم: انتشارات بیدار، بی تا.
۳۲. صفار، محمد بن حسن، *بصائر الدرجات فی فضائل آل محمد (ع)*، ج ۱، ۴، قم: نشر مکتب آیت الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۴ق.
۳۳. طبرسی، فضل بن حسن، *مجمع البیان فی تفسیر القرآن*، ج ۱۰، ۳، تهران: انتشارات ناصر خسرو، ۱۳۷۲ش.
۳۴. عبدالله، ناصر علی، *معجم البسیط*، قم: انتشارات دارالفکر، ۱۳۸۷ش.
۳۵. علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر، *نهج الحق و کشف الصدق*، بیروت: دارالکتب اللبنانی، ۱۹۲۸م.
۳۶. فخررازی، محمد بن عمر، *التفسیر الکبیر*، ج ۳۲، ۳، بیروت: دارالاحیاءالکتب العربی، ۱۴۲۰ق.
۳۷. قمی، عباس، *سفینه البحار و مدینه الحکم و الاثار*، ج ۸، قم: نشر اسوه، ۱۴۱۴ق.
۳۸. کاشانی، محمد بن المرتضی المدعو بالمولی محسن، *المحجۃ البیضاء فی تهذیب الاخلاق*، ج ۵، چاپ اول، قم: مؤسسه المحبین، ۱۳۸۳ش.
۳۹. للشعیری، محمد بن محمد، *جامع الاخبار للشعیری*، ج ۱، نجف: مطبعه حیدریه، بی تا.

۴۰. لیثی واسطی، علی بن محمد، *عیون الحکم و المواعظ*، قم: دارالحديث، ۱۳۷۶ش.
۴۱. مجلسی، محمد باقر بن محمدتقی، *بحار الأنوار الجامعه لدرر اخبار الائمه الاطهار (β)*، ج ۷۰ و ۷۶ و ۷۹ و ۸۰، چ دوم، بیروت: دارالاحیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ق.
۴۲. -----، *مرآه العقول فی شرح اخبار آل رسول (θ)*، ج ۱۱ و ۱۲، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۴ق.
۴۳. مجلسی، محمد بن تقی بن مقصود علی، *روضه المتقین فی شرح من لا یحضره الفقیه*، ج ۴ و ۱۳، چ ۲، قم: موسسه فرهنگی اسلامی کوشانبود، ۱۴۰۶ق.
۴۴. مراغی، احمد بن مصطفی، *تفسیر المراغی*، ج ۳۰، بیروت: دارالاحیاء التراث العربی، بی تا.
۴۵. مَسْکَوِیَه رازی، ابوعلی احمد بن محمد بن یعقوب، *تهذیب الاخلاق و تطهیر الاعراق*، قم: انتشارات بیدار، ۱۳۷۱ش.
۴۶. مصطفوی، حسن، *التحقیق فی الکلمات القرآن الکریم*، ج ۱۴، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۶۸ش.
۴۷. نعمان (شیخ مفید)، محمد بن محمد، *الامالی*، مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۴۱۳ق.
۴۸. ورام بن ابی فراس، مسعود بن عیسی، *تنبيه الخواطر و نزهه النواظر (مجموعه ورام)*، ج ۲، قم: مکتبیه فقیه، ۱۴۱۰ق.

مقالات

۱. آخوندی، روح الله، "مفهوم جهل"، پژوهشنامه حقوق اسلامی، شماره ۳۵، سال سیزدهم، ۱۳۹۱.
۲. اسلامی، حسن، "پنج آموزه اخلاقی در شرح چهل حدیث"، مجله علوم حدیث، شماره ۱۴، زمستان ۱۳۷۸.
۳. اکبریان، رضا، گلستانه، فهیمه، "حقیقت ایمان از دیدگاه ملاصدرا و علامه طباطبائی"، دوفصلنامه علمی - پژوهشی حکمت صدرایی، شماره ۱، پائیز و زمستان ۱۳۹۱.
۴. حسینی سرشت، محمدصادق، "عوامل کسب یقین از دیدگاه قرآن و سنت"، اخلاق، سال ۸۸-۸۷، شماره ۱۳-۱۴، ص ۱۰.
۵. جوادی آملی، عبدالله، "علم و ایمان"، فصلنامه رواق اندیشه، شماره ۳۱، آبان ۱۳۸۳.
۶. خارستانی، اسماعیل، سیفی، فاطمه، "جایگاه ولایت پذیری و ولایت مداری در اسلام و عوامل موثر بر تحکیم آن مبتنی بر قرآن کریم و روایات معصومین (ع)", سراج منیر، سال پنجم، زمستان ۱۳۹۳، شماره ۱۷.
۷. رشیدی، علی رضا و محمد، "عوامل بازدارنده ابتلا به تکاثر و اتراف"، مجله مهندسی فرهنگی، بهمن و اسفند ۱۳۹۱، سال هفتم، شماره ۷۳.
۸. رضایی بیرجندی، علی، "کوثرگرایی و تکاثرطلبی در قرآن"، مجله بینات، پاییز ۱۳۸۳، ش، شماره ۴۳.

۹. رضایی، محمدجعفر، نوروزی، رضا علی، سپاهی، مجتبی، "غایت شناسی تربیت عقلانی در ساحت

فردی از دیدگاه آیت الله جوادی آملی"، پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، سال بیست و

دوم، دوره جدید، شماره ۲۵، زمستان ۱۳۹۳.

۱۰. علاءالدین، محمدرضا، "فرهنگ و زندگی کوثری و تکاثری (۱)"، نشریه کوثر، ۱۳۸۸ ش، شماره ۳۱.

۱۱. فیروزجایی، علی تبار، "سیمای یقین در آیات و روایات (امکان شناخت یقینی از

دیدگاه قرآن)"، مجله علمی - ترویجی معرفت، شماره ۸۳، آبان ۱۳۸۳.

سایت ها

۱. بی نام، "سوره تکاثر"، سایت ویکی شیعه، تاریخ دسترسی: ۱۳۹۶/۰۳/۱۰، ساعت: ۱۲:۵۳.

<http://fa.wikishia.net/view/%D%AB>

۲. بی نام، "معنای لغوی سوره"، سایت رشد، تاریخ دسترسی: ۱۳۹۶/۰۳/۱۰، ساعت: ۹:۴۵.

<http://daneshnameh.roshd.ir/mavara/mavara-index.php?page=%D%AB>

۳. بی نام، "سوره به چه معناست؟"، درخت دانش، ۱۰ بهمن ۱۳۹۱، تاریخ دسترسی: ۱۳۹۶/۰۳/۱۰، ساعت: ۷:۲۰.

<http://www.sarina۳۹۰.blogfa.com/post/۲۶>

۴. رحیمی، مهدی، "علم، ایمان و عقل"، مرکز پاسخگویی به شبهات، بهمن ۱۳۸۹، تاریخ دسترسی:

۱۳۹۶/۰۲/۲۸، ساعت: ۱۸:۳۵

<http://www.andishegom.com/public/application/index/viewData?c=849&t=article>.

۵. محسنی، امیرمحمد، "علم و دین، تعارض یا تعامل"، تاریخ دسترسی: ۱۳۹۶/۰۳/۱۰، ساعت: ۱۲:۰۰.

<http://rasekhoon.net/article/show/720003/%D8%B9%>.

۶. مظاهری سیف، حمیدرضا، "علم در قرآن"، رواق دانش، شماره ۵۰، بهمن ۱۳۸۴، ص ۷۴-۵۵

۷. میرزائی، علی محمد، "نعمت ولایت نخستین پرسش پس از مرگ"، سایت کیهان، ۱۳۹۳/۰۷/۲۱، ساعت

۱۹:۱۵ تاریخ دسترسی: ۱۳۹۶/۰۲/۲۸، ص ۳،

<http://kayhan.ir/fa/news/26585/%D9%86%D8%>